Torsdag den 24 oktober 2019

P9_TA(2019)0042

Situationen för HBTI-personer i Uganda

Europaparlamentets resolution av den 24 oktober 2019 om situationen för hbti-personer i Uganda (2019/2879(RSP))

(2021/C 202/10)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Uganda,

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om diskriminering på grund av sexuell läggning, särskilt av den 4 februari 2014 om EU:s färdplan mot homofobi och diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet ([1]) och av den 14 februari 2019 om framtiden för handlingsplanen för hbti-personer (2019–2024) ([2]),

— med beaktande av den gemensamma förklaringen av den 9 oktober 2019 från EU:s höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och Europarådets generalsekreterare på Europadagen och Världsdagen mot dödsstraffet,

— med beaktande av uttalandet av den 17 maj 2019 från den höga representanten Federica Mogherini på EU:s vägnar med anledning av Internationella dagen mot homofobi, transfobi och bifobi,

— med beaktande av EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2018 – Uganda – som antogs av Europeiska rådet den 13 maj 2019,

— med beaktande av artiklarna 2, 3.5, 21, 24, 29 och 31 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artiklarna 10 och 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), enligt vilka EU och dess medlemsstater i sina förbindelser med övriga världen ska respektera och främja de universella mänskliga rättigheterna och skyddet av enskilda samt anta restriktiva åtgärder i händelse av grova brott mot de mänskliga rättigheterna,

— med beaktande av internationella skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter, bland annat skyldigheterna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

— med beaktande av Europeiska unionens råds ”verktygslåda för att främja och skydda fullständiga mänskliga rättigheter för homosexuella, bisexuella och transpersoner” (verktygslådan för hbti-frågor),

— med beaktande av EU:s riktlinjer om främjande och skydd av fullständiga mänskliga rättigheter för hbti-personer,

— med beaktande av EU:s olika riktlinjer om dödsstraff, om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och om människorättsförsvarare,

— med beaktande av den senaste allmänna återkommande utvärderingen av Uganda från FN:s råd för mänskliga rättigheter,

— med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 21 som förbjuder diskriminering på grund av sexuell läggning,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966, som Uganda har varit part i sedan 1995,

([1]) EUT C 93, 24.3.2017, s. 21.
([2]) Antagna texter, P8_TA(2019)0129.

— med beaktande av den partiöverskridande skrivelse om förföljelsen av hbti-personer i Uganda som undertecknades av 70 ledamöter av Europaparlamentet den 15 oktober 2019,

— med beaktande av sin resolution av den 13 mars 2014 om inledande av ett samrådsförfarande för att tills vidare avbryta Cotonouavtalets tillämpning på Uganda och Nigeria mot bakgrund av den nyligen antagna lagstiftningen om ytterligare kriminalisering av homosexualitet ([3]),

— med beaktande av AVS–EU-partnerskapsavtalet (”Cotonouavtalet”), särskilt artikel 8.4 om icke-diskriminering,

— med beaktande av Yogyakartaprinciperna (”principer och statsåtaganden om tillämpning av det internationella skyddet av de mänskliga rättigheterna vad gäller sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könsegenskaper”), som antogs i november 2006, och de tio kompletterande principerna (”plus 10”), som antogs den 10 november 2017,

— med beaktande av Republiken Ugandas konstitution,

— med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. I Uganda har den ytterst homofobiska retoriken från myndigheterna tilltagit i styrka de senaste veckorna. I synnerhet handlar det om Simon Lokodo, landets etik- och integritetsminister, som den 10 oktober 2019 tillkännagav planer på att åter lägga fram det lagförslag mot homosexualitet som skulle medföra dödsstraff för ”grov homosexualitet”. Olika ledamöter av Ugandas parlament ställer sig också bakom den föreslagna nya lagen.

B. Den 12 oktober försäkrade regeringens talesperson Ofwono Opondo att regeringen inte hade några avsikter att införa någon ny lag om hbti-verksamhet eftersom ”de nuvarande bestämmelserna i strafflagen räcker”. Detta bekräftades av president Musevenis chefspressekreterare.

C. De nuvarande bestämmelserna i strafflagen strider mot de mänskliga rättigheterna och kriminaliserar homosexualitet. Samkönat sex är alltjämt olagligt och bestraffas med upp till livstids fängelse enligt avsnitt 145 och 146 i Ugandas strafflag, som bland annat kriminaliserar ”onaturligt könsumgänge”. Många befintliga lagar tillåter diskriminering av hbti-personer och begränsar deras möjligheter till anställning, bostad, social trygghet, utbildning eller vård.

D. Lagen mot homosexualitet, som förbjuder främjande av homosexualitet och föreskriver dödsstraff för homosexuella handlingar, infördes redan 2014 på initiativ av president Museveni men förklarades så småningom ogiltig av Ugandas författningsdomstol. Världssamfundet i stort har starkt fördömt den föreslagna lagen, och många givare, bland annat EU-länder, USA och Världsbanken, har beslutat att dra in sitt utvecklingsbistånd till landet.

E. Denna händelse vittnar på ett tragiskt sätt om den förfärliga situationen för hbti-personer i Uganda, där homofobiska åsikter är utbredda. Diskriminering i samhället, hatbrott och homofientliga kampanjer rapporteras regelbundet av människorättsorganisationer – t.ex. trakasserier, misshandel, utpressning, avhysningar, godtyckliga gripanden och kvarhållanden samt mord.

F. Enligt människorättsgrupper har antalet attacker mot hbti-personer ökat på ett alarmerande sätt i Uganda. Enligt *Sexual Minorities Uganda*, en allians av hbti-organisationer, dödades tre homosexuella män och en transsexuell kvinna förra året. Den senaste var hbti-aktivisten Brian Wasswa, som angreps i sitt hem den 4 oktober 2019.

G. Ugandas författning förbjuder diskriminering på ett flertal olika grunder men däremot inte på grund av sexuell läggning.

([3]) EUT C 378, 9.11.2017, s. 253

Torsdag den 24 oktober 2019

H. Europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp) syftar till att utveckla och befästa demokratin, rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. EU:s utvecklingsbistånd till Uganda uppgår till 578 miljoner euro inom ramen för det nationella vägledande programmet för 2014–2020. Ett nyckelmål här är främjande och säkerställande av god samhällsstyrning och respekt för mänskliga rättigheter.

I. Stödmottagarna i Europeiska utvecklingsfonden omfattas av strikta villkor i fråga om att respektera de mänskliga rättigheterna, rättsstatsprincipen, religionsfriheten och skyddet av minoriteter.

J. I överensstämmelse med artikel 8 i Cotonouavtalet bekräftade Uganda och EU på nytt i maj 2019 sitt nära partnerskap i en politisk dialog.

K. EU:s internationella samarbete bör stödja AVS-staternas insatser att utveckla gynnsamma rättsliga och politiska ramar och att avskaffa repressiv lagstiftning, politik och praxis samt stigmatisering och diskriminering som urholkar de mänskliga rättigheterna.

L. I 32 av sammanlagt 54 afrikanska länder är samkönade relationer ett brott; i Mauretanien, Sudan, norra Nigeria samt Somalia är homosexualitet belagt med dödsstraff.

1. Europaparlamentet uttrycker djup oro över att lagförslaget mot homosexualitet åter dykt upp i den politiska debatten i Uganda. Parlamentet fördömer starkt Simon Lokodos retorik, som göder homofobi och hat, och upprepar sitt starka motstånd mot alla former av diskriminering på grund av sexuell läggning samt all uppvigling till hat och våld mot hbti-personer.

2. Europaparlamentet noterar uttalandet av president Musevenis talesperson, som förnekar att regeringen skulle ha några som helst avsikter att lägga fram ett nytt lagförslag, och uppmanar Ugandas regering att stå fast vid detta uttalande.

3. Europaparlamentet betonar att diskriminering mot hbti-personer undergräver de mest grundläggande principerna för mänskliga rättigheter i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Parlamentet upprepar att sexuell läggning och könsidentitet är frågor som faller under individens rätt till privatliv, som garanteras av folkrätten och av nationella författningar.

4. Europaparlamentet förkastar med eftertryck tillämpningen av dödsstraff under några som helst omständigheter, däribland även lagstiftning som belägger homosexualitet med dödsstraff. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att arbeta vidare för att förmå Ugandas regering att ompröva sin inställning till dödsstraffet.

5. Europaparlamentet beklagar att Ugandas lagstiftning alltjämt är ytterst diskriminerande mot hbti-personer, och uppmanar med kraft landets myndigheter att se över alla lagar som kriminaliserar homosexualitet och hbti-aktivister, i synnerhet i avsnitt 145 och 146 i strafflagen.

6. Europaparlamentet erinrar Ugandas regering om dess skyldigheter enligt folkrätten och Cotonouavtalet, som manar till respekt för universella mänskliga rättigheter.

7. Europaparlamentet är djupt oroat över den allmänt försämrade människorättssituationen för hbti-personer i Uganda, däribland de tilltagande kränkningarna av deras sociala rättigheter, yttrandefrihet, rätt till jämställdhet och rätt till bostad. Parlamentet fördömer det nyligen begångna mordet på Brian Wasswa och beklagar djupt det alarmerande antalet offer som väljs ut på grund av sin sexuella läggning, även av nationella säkerhetsstyrkor. Parlamentet uppmanar med kraft de ugandiska myndigheterna att ingående och opartiskt utreda allt våld och alla attacker mot hbti-personer och att ställa förövarna till svars.

8. Europaparlamentet uppmanar Ugandas regering att stärka prövningsmekanismerna inom polisen i samband med kränkningar av de mänskliga rättigheterna för att se till att poliser iakttar sin plikt att skydda rättigheterna för alla personer, inklusive hbti-personer, och att garantera att alla människorättsförsvarare och icke-statliga organisationer som arbetar för hbti-personer i Uganda kan bedriva sin legitima verksamhet under alla omständigheter, vilket även inbegriper rätten till föreningsfrihet, utan fruktan för repressalier och utan begränsningar.

9. Europaparlamentet erinrar om Ugandas åtaganden enligt Cotonouavtalet och folkrätten att respektera mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

10. Europaparlamentet uppmanar EU:s delegation i Uganda att fortsätta att noga följa situationen för hbti-personer och att aktivt stödja civilsamhällesorganisationer, människorättsförsvarare och hbti-personer på fältet. Parlamentet framhåller vikten av att öka medvetenheten om och förståelsen för situationen för hbti-personer och deras anhöriga.

11. Europaparlamentet uppmanar EU att verkligen utnyttja den politiska dialogen enligt artikel 8 i Cotonouavtalet samt verktygslådan för hbti-frågor, med tillhörande riktlinjer, i sin dialog med de ugandiska myndigheterna för att hjälpa till att avkriminalisera homosexualitet, minska våldet och diskrimineringen och skydda försvarare av hbti-personers mänskliga rättigheter.

12. Europaparlamentet upprepar sina tidigare uppmaningar till kommissionen och rådet att ta med ett omnämnande om förbud mot diskriminering på grund av sexuell läggning i ett eventuellt framtida avtal som ersätter Cotonouavtalet.

13. Europaparlamentet uppmanar EU att stärka försvaret och främjandet av de mänskliga rättigheterna i Uganda, särskilt genom riktat stöd till civilsamhällesorganisationer och ett fullständigt genomförande av EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare.

14. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Ugandas president, Ugandas parlament samt Afrikanska unionen och dess institutioner.